

Samarbejde i Sønderborg I

Stærke partnerskaber skaber udvikling i Sønderborg

Sønderborg Kommune har i mange år oplevet værdien i partnerskaber. Tilbage i 2007 skabte tænketanken FuturaSyd visionen om at gøre Sønderborg-området CO₂-neutralt i 2029. Et enigt byråd og en række offentlige-private partnere har siden arbejdet på at virkeliggøre ProjectZero-visionen.

Af udviklingskonsulent Gitte Bjørn-Lüthi, Sønderborg Kommune

Sønderborg-området som helhed har i 2019 opnået en CO₂-reduktion på 44%, mens Sønderborg Kommune som institution har en reduktion på 50%. Gennem læring, holdningsbearbejdning, byplanudvikling, energirenovering og erhvervsudvikling sætter Sønderborg-området fokus på effektiv energianvendelse og vedvarende energiforsyning baseret på områdets egne ressourcer. ProjectZero-visionen er for Danmark og resten af verden et demonstratorium for, hvordan man for et helt område gennem ansvarlighed, samarbejde, handlinger og ikke mindst partnerskaber på samme tid reducerer CO₂ og skaber nye kompetencer og grøn jobvækst lokalt. Et stærk

politisk ejerskab har samtidig været fundamentet for, at kommunen som myndighed, rollemodel og facilitator har understøttet den bæredygtige energiomstilling af samfundet. Det sker gennem omfattende investeringer, målrettet planlægning og myndighedsarbejde og gennem politiske beslutninger i såvel fagudvalg som byråd.

Havnen – en bæredygtig bydel

I slutningen af 1900-tallet mistede industrihavnen i Sønderborg mere og mere sin betydning og døde langsomt hen. Da besluttede det daværende byråd, at havnen skulle udvikles til en ny bydel og ambitionerne var høje.

Byens Havn skulle være en bæredygtig bydel i verdenseliten, hvad angår energi- og ressourceforbrug. Derfor blev Sønderborg Havneselskab etableret af Sønderborg Kommune og BMC Fonden. Det er ambitionen at udvikle Byens Havn til et vartegn for Sønderborg og et samlingspunkt for både borgere, erhvervslivet og turister. Fra Hotel Alsik til Multikulturhus, kollegie og Videnshus er havnen et sted, man kommer for at opleve og være sammen.

Kær Vestermark – et rekreativt naturområde

Lige uden for Sønderborg by ligger det 134 hektar store, tidligere militære

Lige uden for Sønderborg by ligger det 134 hektar store, tidligere militære øvelsesterræn, Kær Vestermark, som Sønderborg Kommune købte i 2014.

Efter Spejdernes Lejr i 2017 stod området bl.a. tilbage med en kæmpe vandrestøvle i str. 3200 og stisystemer med forbindelse til byen.

øvelsesterræn, Kær Vestermark, som Sønderborg Kommune købte i 2014. Siden overtagelsen har Sønderborg Kommune gennemført en offentlig høring, for at finde ud af, hvilke ønsker og drømme området brugere har for området. Det resulterede i en Helhedsplan for Kær Vestermark.

I 2014 blev Sønderborg udpeget til vært for Spejdernes Lejr 2017 i uge i juli. Lejren skulle holdes på Kær Vestermark med 37.000 glade spejdere og op mod 10.000 daglige besøgende. For at det tidligere militær område kunne rumme så mange mennesker og aktiviteter, der følger med en så stor en spejderlejr krævede det smart planlægning. Det blev gennemført i

partnerskab med organisationen bag Spejdernes Lejr, hele tiden med fokus på Helhedsplanen for Kær Vestermark. Efter en forrygende spejderlejr stod Sønderborg Kommune tilbage med et rekreativt naturområde med en kæmpe vandrestøvle i str. 3200, stisystemer med forbindelse til byen, ride- og MTB-ruter, shelters, fugleskjul, hundeskov, fiskebro og koncertområde med plads til op til 50.000 deltagere. Sceneområdet er udviklet i samarbejde med lokale sponsorer for at sikre, at alle nødvendige installationer er til stede til gennemførelse af store koncerter. I 2019 blev den første store koncert med Bon Jovi afholdt. Til den daglige drift er der også opstået part-

nerskaber. Det 4,5 km. lange MTB-spor er lavet i samarbejde med Sønderborg MTB-klub, der efterfølgende har fået ansvar for vedligeholdelse af sporet. På samme måde er det de lokale rideforeninger, der står for vedligeholdelsen af ridesporene.

Inden Spejderlejren 2017 rejste Sønderborg Kommune i fællesskab med Danmarks Naturfredningsforening en fredningssag for Kær Vestermark. I december 2016 blev Kær Vestermark fredet. I fredningsteksten står mange af ønskerne fra Helhedsplanen nu som fremtidige muligheder. Kær Vestermarks placering betyder, at der er mange beskyttelseshensyn at tage. Det kræver derfor et

Udsigten fra Alsik Hotel, der med 19 etager er et markant vartegn.

tæt samarbejde og dialog med bl.a. Kystdirektoratet og Fredningsnævnet. Myndighederne bliver inddraget i udviklingsprocessen for at sikre, at Sønderborg Kommune ikke bruger unødvendige tid og energi på projekter, der i sidste ende ikke kan godkendes af myndighederne.

Den daglige drift af Kær Vestermark er ændret til en mere naturnær drift for at fremme biodiversiteten. Ugentlig klippes mere end 20 km. græssti og der indsamles affald. Dette arbejde udføres af marginaliserede borgere i samarbejde med institutionen SAABU. I dag er 10 ud af 24 vandhuller blevet oprenset og ændret til gavn for dyrelivet og der er opsat med et 8 km. hegn omkring 6 folde med græssende kreaturer. Derudover er der udlagt mere end 8 hektar til naturlig succession. Alt sammen tiltag for fremme biodiversiteten og øge den rekreative værdi på Kær Vestermark

Center for Verdensmål

Sønderborg Byråd besluttede at etablere et Center for Verdensmål på Kær Vestermark. Center for Verdensmål skal formidle FN's 17 Verdensmål i en Sønderborg-kontekst på Kær Vestermark. Her bliver FN's 17 Verdensmål synlige, både for kommunens borgere

og virksomheder, og for besøgende fra ind- og udland, der vil lære af Sønderborg-området handlinger i forhold til verdensmålene. Det er en styrke for Sønderborg-området, at der udvikles et fysisk sted, hvor FN's 17 Verdensmål kan formidles til alle og af alle. Missionen er at gøre verdensmål til lokale hverdagsmål.

Kær Vestermark er mere en blot et rekreativt område, der ligger også 7 unikke gårde/bygninger, der skal danne rammen for Center for Verdensmål. Den store gård midt på Kær Vestermark, Løkkegaard, bliver centrum i Center for Verdensmål med butik, cafe, information, undervisningslokaler og meget, meget mere. De andre gårde bliver centrum for forskellige temaer, f.eks. Det Marine Center.

Gårdene er ikke tidssvarende og kræver en gennemgribende renovering. Men lokalplanlægningen er kompliceret i et fredet område, hvor der også skal tages beskyttelseshensyn til både natur, landskab og bygninger. Visionen for bygningerne er at kunne renovere bæredygtigt, samtidig med at der bliver skabt eksperimenterende og nytænkende løsninger. For at kunne håndtere det stigende antal mennesker på Kær Vestermark er i

gang sat en større trafikplanlægning. Opførelsen af Center for Verdensmål bliver en succes gennem partnerskaber med virksomheder, organisationer, frivillige foreninger og landsbylaug. Som tidligere vist kan Sønderborg Kommune løfte store visioner i samarbejde med partnere.

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

**17 PARTNERSKABER
FOR HANDLING**

Partnerskaber for handling

Gennem Verdensmål nr. 17 "Partnerskaber for handling" vil Sønderborg Kommune sammen med lokale virksomheder, forsyningsselskaber og uddannelsesinstitutioner udvikle hele Kær Vestermark til Center for Verdensmål, der viser områdets og det private erhvervslivs bæredygtige løsninger på nutidens problemer.